

NEYTENDASTOFA

Ákvörðun nr. 18/2013

Merkingar á vörum frá ICEWEAR og NORWEAR

I.

Erindið

Mál þetta hófst með tölvubréfi Samtaka iðnaðarins til Neytendastofu, dags. 4. janúar 2013, þar sem vakin var athygli á ábendingum frá félagsmönnum samtakanna vegna hugsanlegs brot gegn ákvæðum laga nr. 57/2005, um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu.

Í bréfinu segir að Drífa ehf. reki vefsíðurnar www.icewear.is og www.norwear.com. Auk þess sem fyrirtækið selji ýmsar smávörur í verslunum hér landi, m.a. í Bónus og á bensínstöðvum, sem hafi að geyma villandi merkingar. Lopahúfur og vettlingar frá Drífu séu með íslensku mynstri og á merkimiðum á vörunum sé mynd af íslenska fánanum og þannig sé sterklega gefið til kynna að umræddar vörur séu íslensk framleiðsla. Ljóst sé að vörurnar hafi ekkert með íslenska framleiðslu að gera og ullin í þeim sé öll erlend að uppruna. Auk þess séu vörurnar alfarið unnar eða þrjónaðar erlendis, t.d. í Kína. Þá hafi verið fullyrt á vefsíðum fyrirtækisins að tiltekin ullarteppi væru framleidd af Víkurprjóni á Íslandi. Samkvæmt heimildum Samtaka iðnaðarins séu engar vefnaðarvélar hjá Víkurprjóni og sterkur grunur leiki á að varan sé framleidd í Lettlandi og lopabandið sé einnig þaðan. Rétt sé þó að taka það fram að Drífa hafi nú nýlega tekið út af vefsíðum sínum þann texta að umrædd ullarteppi séu framleidd á Íslandi af Víkurprjóni.

Eins og fyrr greini telji Samtök iðnaðarins umrædda háttsemi fyrirtækisins brjóta í bága við lög nr. 57/2005 og fara þess á leit að Neytendastofa grípi til viðeigandi úrræða skv. lögum vegna umræddra brota.

II.

Málsmeðferð

1.

Erindi Samtaka iðnaðarins var sent Drífu til umsagnar með bréfi Neytendastofu, dags. 9. janúar 2013. Í bréfinu var gerð grein fyrir því að ekki væri vísað til tiltekinn ákvæða laga nr.

57/2005 í erindinu en að mati stofnunarinnar gætu ákvæði 5. gr., b. liðar 1. mgr. 9. gr., 2. mgr. 9. gr. og 14. gr. laganna átt við um erindið.

Svar Drífu barst með bréfi, dags. 18. janúar 2013, þar sem því er alfarið hafnað að merkingum á lopahúfum og vettlingum hafi verið ætlað að gefa til kynna að um íslenska framleiðslu væri að ræða. Þær merkingar sem vísað sé til, og höfðu að geyma íslenska fánann, séu eldri merkingar sem notaðar hafi verið með vörumerkjum ICEWEAR og NORWEAR áður en sérstakt myndmerki þeirra vörumerkja hafi verið tekið í notkun á síðasta ári. Íslenski fáninn á merkingum vísi einungis til þess að vörumerkin ICEWEAR og NORWEAR séu íslensk þar sem nöfn þeirra gefi það ekki endilega til kynna. Merkingunum hafi þannig ekki verið ætlað að gefa til kynna að um íslenska framleiðslu væri að ræða. Drífu sé ekki kunnugt um að merkingarnar hafi valdið þeim ruglingi sem Samtök iðnaðarins vísi til. Á síðasta ári hafi Drífa tekið í notkun nýtt myndmerki, sem nú prýði merkingar á vörum fyrirtækisins og hafi notkun hinna merkjanna þá verið hætt. Ekki skuli þó útilokað að einhverjar eldri vörur séu enn að finna í verslunum með eldri merkingunum.

Hvað varði kvörtun er lúti að upplýsingum um ullarteppi á heimasíðu fyrirtækisins þá hafi verið um mistök starfsmanns að ræða. Eftir ábendingu hafi mistökin verið leiðrétt og textinn tekinn út af heimasíðum fyrirtækjanna, eins og reyndar hafi komið fram í erindi Samtaka iðnaðarins. Þann 14. janúar 2013, hafi Drífa jafnframt sent frá sér sérstaka tilkynningu vegna málsins þar sem beðist hafi verið afsökunar á mistökunum og tekið fram að allar vörur í vörulínu ICEWEAR séu sérstaklega merktar sé um íslenska framleiðslu að ræða. Hvergi komi fram á merkingum umræddrar vöru að um íslenska framleiðslu væri að ræða. Tilkynningin hafi verið send á alla helstu fjölmiðla þó einungis Viðskiptablaðið hafi fjallað um hana.

Með vísan til framangreinds telji Drífa að merkingar og upplýsingar um umræddar vörur hafi ekki verið þess eðlis að um óréttmæta eða villandi viðskiptahætti hafi verið að ræða. Verði ekki séð að merkingarnar og upplýsingarnar hafi raskað eða verið líklegar til að raska fjárhagslegri hegðun neytenda eða að rangar upplýsingar hafi verið veittar í þeim tilgangi að hafa áhrif á ákvörðun neytenda um viðskipti.

2.

Bréf Drífu var sent Samtökum iðnaðarins til umsagnar með bréfi Neytendastofu, dags. 29. janúar 2013. Í svari Samtaka iðnaðarins, sem dagsett er 15. febrúar 2013, er áréttuð sú skoðun samtakanna að með umræddum merkimiðum á vörunum, þ.e. íslenska fánanum, sé sterklega gefið til kynna að vörurnar séu íslensk framleiðsla. Að öðru leyti séu fyrri sjónarmið ítrekuð.

3.

Bréf Samtaka iðnaðarins var sent Drífu til umsagnar með bréfi Neytendastofu, dags. 18. febrúar 2013. Ekkert svar barst.

III.

Niðurstaða

1.

Mál þetta varðar merkingar á vörum Drífu ehf. sem seldar eru undir vörumerkjunum ICEWEAR og NORWEAR. Af hálfu Samtaka iðnaðarins var, f.h. aðildarféлага í samtökunum, kvartað yfir því að á vörum, t.d. lopahúfum og vettlingum, sem framleiddar eru erlendis og úr erlendri ull væru merkingar með íslenska fánanum. Íslenski fáninn ásamt lopamynstri á vörunum gæfi þeim það yfirbragð að um íslenska framleiðslu væri að ræða. Kvörtunin snéri einnig að auglýsingu á vefsíðum Drífu þar sem því væri haldið fram að tiltekið ullarteppi væri framleitt af Víkurprjón á Íslandi. Samkvæmt upplýsingum Samtaka iðnaðarins hafi Víkurprjón ekki yfir að búa vefnaðarvélum til þess að geta framleitt slíkt ullarteppi. Því væri um að ræða brot gegn lögum nr. 57/2005, um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu. Í bréfi Neytendastofu var á það bent að stofnunin teldi ákvæði 5. gr., b. liðar 1. mgr. 9. gr., 2. mgr. 9. gr. og 14. gr. laganna geta átt við um erindið.

Drífa hefur hafnað því að um óréttmæta viðskiptahætti eða brot gegn ákvæðum laga nr. 57/2005 sé að ræða. Íslenski fáninn vísi til þess að vörumerkin ICEWEAR og NORWEAR séu íslensk. Drífa hafi nú hannað nýtt vörumerki og hafi látið af notkun íslenska fánans en þó geti verið að einhverjar eldri vörur séu enn til sölu með gömlu merkingunum. Merkingunum hafi ekki verið ætlað að gefa til kynna að um íslenska vöru væri að ræða og félaginu sé ekki kunnugt um að þær hafi valdið slíkum ruglingi. Vegna auglýsingar á vefsíðum Drífu kom fram að um mistök hafi verið að ræða sem hafi þegar verið leiðrétt. Samhliða leiðréttingunni hafi fréttatilkynning verið send helstu fjölmiðlum landsins.

2.

Í lögum nr. 57/2005, um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu, er fjallað um það hvaða viðskiptahætti skuli viðurkenna og hverja ekki. Lögin fela fyrst og fremst í sér vernd fjárhagslegra hagsmuna neytenda en einnig vernd fyrirtækja gegn óréttmætum viðskiptaháttum keppinauta vegna auglýsinga eða annarra svipaðra viðskiptaaðferða. Í 5. gr. er lagt almennt bann við óréttmætum viðskiptaháttum, áður en, á meðan og eftir að viðskipti með vöru fer fram eða þjónusta er veitt. Hvað teljist til óréttmætra viðskiptahátta er nánar tilgreint í III. – V. kafla laganna.

Í 1. mgr. 9. gr. er um það fjallað að viðskiptahættir teljist villandi ef þeir séu líklegir til að blekkja neytendur, t.d. með almennri framsetningu þó gefnar séu upp réttar staðreyndir, eða ef neytendum eru veittar rangar upplýsingar í þeim tilgangi að hafa áhrif á ákvörðun þeirra um að eiga viðskipti. Í a.–g. lið málsgreinarinnar eru tilgreindar þær röngu upplýsingar sem átt er við. Í bréfi Neytendastofu var tiltekið að stofnunin teldi b. lið geta átt við um erindið. Þar segir:

„b. helstu einkenni vöru eða þjónustu, t.d. notkun, samsetningu eða árangur sem vænta má af notkun hennar“

Þá segir í 2. mgr. 9. gr. laganna:

„Viðskiptahættir eru villandi ef ekki er greint frá upplýsingum sem telja má að almennt skipti máli fyrir neytendur eða þeim er leynt og þær eru til þess fallnar að hafa áhrif á ákvörðun neytenda um að eiga viðskipti.“

Skv. ákvæðinu teljast viðskiptahættir villandi ef fyrirtæki leynir upplýsingum sem skipta máli við ákvörðun um að eiga viðskipti eða þær eru veittar á óljósan eða margræðan hátt. Í greinargerð með ákvæðinu kemur fram að hafa megi þau atriði til hliðsjónar sem tilgreind eru í 1. mgr.

Í V. kafla laga nr. 57/2005 er fjallað um háttsemi milli fyrirtækja. Þar segir í 14. gr.:

„Óheimilt er að veita rangar, ófullnægjandi eða villandi upplýsingar í auglýsingum eða með öðrum hætti eða beita öðrum slíkum viðskiptaaðferðum sem sama marki eru brenndar gagnvart keppinautum, enda séu upplýsingar þessar og viðskiptaaðferðir til þess fallnar að hafa áhrif á eftirspurn eða framboð vara, fasteigna, þjónustu eða annars þess sem haft er á boðstólum í atvinnustarfsemi sem lög þessi taka til.“

Fullyrðingar sem fram koma í auglýsingum mega skv. ákvæðinu ekki veita misvísandi, rangar eða villandi upplýsingar gagnvart keppinaut auglýsanda eða stöðu auglýsanda, vöru eða þjónustu hans, gagnvart keppinautum.

3.

Á bakhlið merkimiða þeirra vara sem mál þetta snýr að er að finna strikamerki vörunnar, tilvísun á vefsíðuna norwear.com ásamt mynd af íslenska fánanum og þar við hlið upplýsingar um Drífu ehf., heimilisfang, símanúmer og veffang. Hvorki á merkimiðanum né á textíl- og þvottamerkingu, sem saumuð er í vöruna, er að finna upplýsingar um framleiðslu vörunnar. Einu upplýsingarnar sem neytendum eru veittar um uppruna vörunnar vísa því til Íslands þrátt fyrir að fram hafi komið í gögnum málsins að vörunnar eru framleiddar erlendis og eru ekki ekki unnar úr íslenskri afurð.

Neytendastofa telur merkingar á vörunum gefa ranglega til kynna að um íslenska vöru og íslenska framleiðslu sé að ræða. Engar upplýsingar er á finna á vörunum eða merkingum þeirra sem gefur til kynna að vörunnar séu ekki íslenskar. Því telur stofnunin merkingar á vörunum villandi gagnvart neytendum og til þess fallnar að hafa áhrif á eftirspurn og brjóta því gegn ákvæðum 5. gr., b. lið 1. mgr. 9. gr., 2. mgr. 9. gr. og 14. gr. laga nr. 57/2005.

Með vísan til sömu forsendna telur Neytendastofa Drífu einnig hafa brotið gegn ákvæðum 5. gr., b. lið 1. mgr. 9. gr., 2. mgr. 9. gr. og 14. gr. laga nr. 57/2005 með fullyrðingu á vefsíðu félagsins um að tiltekið ullarteppi væri framleitt af Víkurprjón á Íslandi. Í ljósi þess að fullyrðingarnar höfðu verið fjarlægðar áður en Neytendastofu barst erindi Samtaka iðnaðarins og að teknu tilliti til þess að Drífa hafði gert viðeigandi ráðstafanir til þess að vekja athygli á að um mistök hafði verið að ræða, með sérstakri fréttatilkynningu til fjölmiðla, telur Neytendastofa ekki ástæðu til að aðhafast frekar vegna þessa liðar kvörtunarinnar.

IV.

Ákvörðunarorð:

„Drífa ehf., Suðurhrauni 12c, Garðabæ, hefur með merkingum sem gefa til kynna að ullarvörur sem fyrirtækið selur séu íslenskar og framleiddar úr íslenskri afurð, brotið gegn ákvæðum 5. gr., b. lið 1. mgr. 9. gr., 2. mgr. 9. gr. og 14. gr. laga nr. 57/2005, um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu.

Með vísan til 2. mgr. 21. gr. b. laga nr. 57/2005, um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu, er Drífu ehf. bönnuð notkun merkinganna án þess að uppruni vörunnar komi skýrlega fram.

Bannið tekur gildi við birtingu ákvörðunarinnar. Í banninu felst ekki innköllun þegar dreifðra vara. Verði ekki farið að banninu má búast við að tekin verði ákvörðun um sektir á grundvelli IX. kafla laga nr. 57/2005, um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu.“

Neytendastofa, 14. ágúst 2013

Tryggvi Axelsson
forstjóri

Sigurjón Heiðarsson